

Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Montessoriskolan Växthuset

Läsåret 2020/2021

Innehåll

Inledning	3
Montessoriskolan Växthuset	4
Växthusets vision	4
Främjande arbete	4
Ansvariga för plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier	4
Delaktighet i upprättandet av plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier	4
Förankring av plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier	4
Rutiner för akuta situationer	4
förbud mot repressalier	5
Uppföljning och utvärdering av läsåret 2019-2020	6
Uppföljning och utvärdering av föregående års mål mot kränkande behandling	6
Uppföljning och utvärdering av föregående års mål mot diskriminering och trakasserier	7
Läsåret 2020-2021	9
Kartläggning och analys av risker för kränkande behandling	9
Mål och förebyggande åtgärder mot kränkande behandling	9
Kartläggning och analys av risker för diskriminering och trakasserier	10
Förebyggande åtgärder mot diskriminering och trakasserier	10
Rutiner vid akuta situationer	12
Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling	12
Personal som barn/elever och vårdnadshavare kan vända sig till	12
Handlingsplan vid kränkande behandling, diskriminering och trakasserier	12
Bilagor	13
Bilaga 1 Lagar	13
Bilaga 2 Begrepp	14
Bilaga 3 Växthusets årshjul för främjande arbete	16

Inledning

Barn och elever har rätt att utvecklas och lära i en trygg miljö fri från kränkande behandling och diskriminering. Alla skolor måste därmed arbeta målinriktat mot kränkande behandling samt arbeta för att motverka diskriminering (inklusive trakasserier och sexuella trakasserier) och främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever. *Det finns även ett förbud mot repressalier.*

För att kunna arbeta med aktiva åtgärder för att främja och förebygga kränkande behandling och diskriminering (inklusive trakasserier och sexuella trakasserier) behövs ett arbete med kartläggningar, analyser, åtgärder och uppföljningar. En årlig plan mot kränkande behandling ska upprättas samt löpande dokumentation av arbetet runt de sju diskrimineringsgrunderna ska ske (Skollagen, SFS 2010:800, Diskrimineringslagen, 200:567).

Montessoriskolan Växthuset har satt samman planen mot kränkande behandling och dokumentationen av det fortlöpande arbetet runt diskrimineringsgrunderna i ett dokument, "Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier". På Montessoriskolan Växthuset ser vi barnets dag som en helhet där både skola och fritidsverksamhet ingår och planen gäller båda verksamheterna.

För en tydligare beskrivning av lagar se bilaga 1

För en kortfattad beskrivning och förklaring av begrepp se bilaga 2

Montessoriskolan Växthuset

Växthusets vision

Montessoriskolan Växthuset – en skola att växa och blomstra i

Alla elever ska vara trygga, utvecklas maximalt utifrån sina unika förutsättningar och få utbildning av högsta kvalitet.

Främjande arbete

Som del av det främjande arbetet för att skapa trivsel, trygghet och skapa en Vi-anda på Växthuset arbetar vi med gruppstärkande aktiviteter på olika sätt;

Ett sätt är att stärka gemenskapen i klasserna och i fritidsgrupperna. Det är formulerat som ett årshjul med aktiviteter (se bilaga 3). Varje klass har ansvar för en aktivitet och bjuder in de övriga klasserna. Utöver det har fritidspersonal tillsammans med elever ansvar för aktiviteter som fritidshemmets dag, halloween och julmarknad. Läsåret startar alltid med fokus på att skapa gemenskap i klasserna. De första veckorna på höstterminen arbetar varje klass på olika sätt för att lära känna varandra samt skapa en Vi-anda i gruppen.

Ett annat sätt är stärka gemenskapen för hela skolan. Det sker genom aktiviteter i faddergrupper. Eleverna är indelade i 12 grupper som är åldersblandade med elever från förskoleklass till årskurs 6. Flera gånger om året anordnas fadderaktiviteter där eleverna får delta med sin faddergrupp i aktiviteter som svampplockning, femkamp, lekar och skapande verksamhet. Syftet med fadderaktiviteter är att skapa trygghet på hela skolan. Genom att lära känna varandra över åldersgränserna känner man tillhörighet till fler grupper än den egna klassen. Ansvariga för faddergrupper och dess aktiviteter är Trivselteamet.

Även rastaktiviteter är ett främjande arbete på Växthuset. Rastaktiviteter har visat sig minska konflikter och skapar även det gemenskap utöver klassgemenskapen. Varje rast erbjuds två aktiviteter samt en rastbod där eleverna kan låna saker. Schema över rastaktiviteter presenteras på tv-skärmen vid entrén. Varje rast finns ett flertal rastvärdar ute som dels leder aktiviteter och dels är utspridda över skolgården. Ansvariga för rastaktiviteter är rastvärdgruppen.

Ansvariga för plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Rektor är ansvarig för Montessoriskolan Växthusets plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Arbetet sker i samarbete med trivselteamet och elevvårdsteamet. Planen gäller för läsåret 2020 – 2021

Delaktighet i upprättandet av plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Växthusets personal och elever får *utvärdera* uppsatta mål och åtgärder vid olika diskussionstillfällen under hela läsåret. Personalen gör det på personalmöten och lärar-/fritidsträffar medan elever gör det i olika fokusgrupper. För att *kartlägga* risker för kränkningar, diskriminering och trakasserier får personal och elever diskutera utifrån givna frågor runt var, hur och när det eventuellt kan uppstå kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier. Detta sker vid olika tillfällen och i olika sammanhang på vårterminen. Elevvårdsteamet ser även över incidentrapporter för att upptäcka eventuella mönster. Utifrån det utvärderingen och kartläggningen visar görs en *analys* och förslag på *nya mål och åtgärder* tas fram i samarbete med elevhälsoteamet, trivselteamet och elevrådet.

Förankring av plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Montessoriskolan Växthusets plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier finns även i en förenklad version. Den förenklade versionen presenteras och förankras i varje klass i början av varje termin men också vid behov. Personalen får planen presenterad för sig i början av höstterminen. Personalen ska sätta sig in i planen och ansvarar för att den förankras hos eleverna. Vårdnadshavare kan ta del av planen på skolans hemsida samt på föräldramöten.

Rutiner för akuta situationer

Om en elev upplevt eller upplever sig utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier i samband med verksamheten ska detta anmälas till rektor tillika huvudman. Skolan har skyldighet att utreda så snart någon i personalen får kunskap om att någon känner sig utsatt. På Montessoriskolan Växthuset finns specifika rutiner för akuta situationer gällande kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Det psykosociala teamet och rektor har huvudansvaret för utredningar av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier samt att informera rektor.

Förbud mot repressalier

Personal får inte utsätta elev för straff eller annan negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller berättat att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling.

Uppföljning och utvärdering av läsåret 2018 – 2019

Uppföljning och utvärdering av föregående års mål mot kränkande behandling

Mål	Konkret åtgärd
Skapa samhörighet och en Vi-känsla	-Fortsätta med gruppaktiviteter (samsörighetsövningar i klassen samt årshjul) och fadderaktiviteter -Låta elever bli mer delaktiga i planering och ledning av aktiviteter genom tex bjuda in åk 5 till trivselteamet
Utvärdering	
Gruppaktiviteter via årshjul och fadderaktiviteter har genomförts med lyckade resultat. Både personal och elever uttrycker att det är givande och borde ske oftare. Några elever från åk 5 har fått delta på trivselteamsmöten och har vid ett tillfälle lett en aktivitet med lyckat resultat. Vid utvärdering av själva målet i sig säger personalen att det finns samhörighet och Vi-känsla medan eleverna ställer sig mer tvekande till detta.	

Mål	Konkret åtgärd
Ökad trivsel genom minskade antal konflikter	-Utveckla rastaktiviteter till att bli mer varierade och riktad mot alla åldrar, samt se till att boden har ett varierat och fullständigt material -Se till att det finns vuxna i närheten vid de elever som ofta skojbråkar och retas samt se till att istället erbjuda eleverna styrda aktiviteter som brottning, boxning etc
Utvärdering	
Rastaktiviteter har blivit mer varierade med två aktiviteter varje dag. För att informera eleverna om vad som erbjuds finns ett schema över månaden på tv-skärmen i hallen. Aktiviteter som erbjuds kan vara tex målning, promenad, lekar. Personalen uttrycker att det har blivit bättre men att boden behöver få mer material och struktur. Eleverna uttrycker också att det är roliga aktiviteter men att boden saknar bollar. Brottning och boxning har inte erbjudits. Vid utvärdering av målet i sig menar personalen att det har skett betydligt färre konflikter detta läsår. Även utvärdering av incidenter och utredning av kränkande behandling visar på detta. Eleverna uttrycker dock att det ofta sker konflikter.	

Mål	Konkret åtgärd
Utveckla strategier hos eleverna för att kunna hantera konflikter	-Utveckla ett beteendebaserat värdegrundsarbete -Skapa tjejgruppsträffar i åk 2-5 för förebygga vanliga konflikter mellan flickor.
Utvärdering	
Under läsåret har klasserna fått arbeta med Bråka smartare vilket är ett material för utveckla elevernas förståelse för konflikter och ge strategier för hur man kan hantera konflikter. Det har varit mycket uppskattat av lärarna och eleverna. När det gäller tjejgruppsträffar har det skett men vid utvärdering är det tydligt att det fortsättningsvis behöver ske i en annan form. Det bör inte vara fokus på konflikter utan istället en stund att skapa gemenskap och prata om allmänt om svåra frågor. Vid utvärdering av målet i sig uttrycker få eleverna att de inte har strategier vid konflikter. Däremot uttrycker flera ur personalen att elever saknar strategier.	

Sammanfattning

Det har överlag uppfattats som att antalet konflikter har minskat genom det fortsatta och utvecklade arbetet med rast- och fadderaktiviteter. Det är alltså mycket viktigt att detta fortsätter och att elevernas och personalens förslag på utvecklingsområden tas till vara. Rast- och fadderaktiviteter blir här med en del av det främjande arbetet på skolan.

Arbetet runt materialet Bråka smartare har varit uppskattad av både personal och elever och det verkar som att det gett visst resultat i utvecklandet av strategier för att hindra och/eller lösa konflikter. Det är viktigt att detta arbete fortsätter nästa läsår så att fler elever kan hantera konflikter. Tjejgruppsträffar behöver fortsätta för att förebygga konflikter som ofta uppstår bland tjejer. Det behöver dock få fokus framåt istället för att blicka bakåt på det som hänt.

Uppföljning och utvärdering av arbete mot diskriminering

Diskrimineringsgrund	Konkret åtgärd
Kön	<ul style="list-style-type: none"> -Blanda pojkar och flickor på måfå vid varje indelning av par eller grupper, tex genom glasspinnar. -Ständig fokus på att utveckla elevernas inställning till att alltid kunna arbeta med vem som helst -Arbeta med kompisgrupper i F-klass -Informera föräldrar när elever uttrycker negativa åsikter runt kön -Diskutera oftare med de äldre eleverna runt normer och diskrimineringsgrunder utifrån en planerad lektion. -Kompetensutveckling runt diskriminering och trakasserier på personalmöten
Utvärdering	
<p>De allra flesta i personalen uttrycker att det stämmer väl att de blandat pojkar och flickor på måfå och att de har ständig fokus på att utveckla elevernas inställning att kunna arbeta med vem som helst. Eleverna håller med om detta när det gäller fokus på att kunna arbeta med vem som helst men är inte lika eniga i att de delas in på måfå i grupper.</p> <p>De allra flesta i personalen uttrycker att det stämmer väl att de informerar föräldrar när eleverna uttryckt negativa åsikter runt kön. Däremot har inte alla arbetat runt normer och diskrimineringsgrunder med de äldre eleverna.</p> <p>När det gäller kompetensutveckling för personalen har detta skett med fokus på normkritisk pedagogik.</p>	

Diskrimineringsgrund	Konkret åtgärd
Funktionsnedsättning	<ul style="list-style-type: none"> -Prata mer om olika funktionsnedsättningar, tex använda faddergrupper för att visa filmer och sedan diskutera olikheter -Informera föräldrar när elever uttrycker negativa åsikter runt funktionsnedsättning -Diskutera oftare med de äldre eleverna runt normer och diskrimineringsgrunder utifrån en planerad lektion. -Kompetensutveckling runt diskriminering och trakasserier på personalmöten
Utvärdering	
<p>Det har inte skett diskussioner i faddergrupperna runt funktionsnedsättning och olikheter.</p> <p>De allra flesta i personalen uttrycker att det stämmer väl att de informerar föräldrar när eleverna uttryckt negativa åsikter runt funktionsnedsättning. Däremot har inte alla arbetat runt normer och diskrimineringsgrunder med de äldre eleverna.</p> <p>När det gäller kompetensutveckling för personalen har detta skett med fokus på normkritisk pedagogik.</p>	

Diskrimineringsgrund	Konkret åtgärd
Sexuell läggning	<ul style="list-style-type: none"> -Informera föräldrar när elever uttrycker negativa åsikter runt sexuell läggning -Diskutera oftare med de äldre eleverna runt normer och diskrimineringsgrunder utifrån en planerad lektion. -Kompetensutveckling runt diskriminering och trakasserier på personalmöten
Utvärdering	
<p>De allra flesta i personalen uttrycker att det stämmer väl att de informerar föräldrar när eleverna uttryckt negativa åsikter runt sexuell läggning. Däremot har inte alla arbetat runt normer och diskrimineringsgrunder med de äldre eleverna.</p> <p>När det gäller kompetensutveckling för personalen har detta skett med fokus på normkritisk pedagogik.</p>	

Sammanfattning

Uppföljning och utvärdering visar att personalen utfört de uppsatta åtgärderna till stor del.

LÄSÅRET 2019 – 2020

Kartläggning och analys av risker för kränkande behandling

Kartläggningen som gjorts visar att konflikter fortfarande uppstår men mer sällan. Utifrån analys av incidentrapporter och utredningar av kränkande behandlingar är det väldigt få konflikter med fysiskt våld. De flesta konflikter förekommer under fritidsrasten och några på lunchrasten. De platser som är särskilt utmärkande när det gäller var konflikter sker, är kingplan och fotbollsplan. Det är platser där de flesta av eleverna väljer att vara vid uteverksamheten. Även skogen och dess kojbyggen nämns som platser där konflikter sker. När det gäller konflikter inomhus är de färre men när de sker, sker de oftast vid kapprum/entrén.

Kartläggningen visar att eleverna på skolan har en viss jargong som kan vara kränkande, samtidigt som eleverna tror det är okej och inte menar att kränka någon. Retningar/elaka kommentarer kan vara start till en konflikt som eskalerar. Elever med normavvikande utseende, beteenden eller intressen, kan bli utsatta för elaka kommentarer. De ord som ofta sägs enligt både personal och elever är relaterade till sexuell läggning, nedsättande ord om kvinnor eller relaterat till djur.

Det är ofta samma elever som hamnar i konflikt. Kartläggningen visar att utredningar runt incidenter och kränkande behandling ofta handlar om elever i behov av särskilt stöd (pojkar) som antingen blir utsatta eller utsätter andra. En annan grupp i som också finns med i flera utredningar är flickor i åk 3-5.

Det är viktigt att starta upp ett arbete för att få bukt med elevernas språkbruk samt att förebygga att konflikter uppstår på de platser och tider som kartläggningen visar att konflikter ofta uppstår. Vidare behöver de elever som återkommande hamna i konflikter få stöd och möjlighet att utvecklas gällande konflikter och sociala sammanhang.

Mål och förebyggande åtgärder mot kränkande behandling

Utifrån uppföljning och utvärdering av föregående år samt kartläggning har följande mål för läsåret tagits fram.

Mål	Konkret åtgärd	När?	Uppföljning och utvärdering	Ansvarsfördelning
Minska elevernas användande av otrevliga och kränkande ord	Personalen markerar när otrevliga eller kränkande ord används genom att på lågaffektivt sätt förklara varför det inte är lämpligt, medvetandegör ordens betydelse samt ger alternativa ord	Hela läsåret	Personalmöten HT och VT Elevråd HT och VT Kartläggning elever och personal maj 2021 Observationer på plats Analys av incidentrapporter och utredningar av kränkande behandling i december och maj	All personal
	Elever som använder ett otrevligt eller kränkande språk i spel som tex vid	Hela läsåret		Spelledare

	fotbollsmatcher och king får inte fortsätta spela			
	Veckans ros har fokus på uppmuntran och delas ut till de elever som uppmuntrar andra med ett trevligt språk	Hela läsåret		Elevhälsan

Mål	Konkret åtgärd	När?	Uppföljning och utvärdering	Ansvarsfördelning
Minska antal konflikter under fritidsrasten vid platser där många elever väljer att vara (kingplan, fotbollsplan och parkour, kapprum och entré)	Utveckla samma sätt att arbeta med aktiviteter och rastvärdsplaceringar som på lunchrasten	Hela läsåret	Personalmöten HT och VT Elevråd HT och VT Kartläggning elever och personal maj 2021 Observationer på plats Analys av incidentrapporter och utredningar av kränkande behandling i december och maj	Rastvärdsgruppen

Mål	Konkret åtgärd	När?	Uppföljning och utvärdering	Ansvarsfördelning
Utveckla elevernas förståelse för socialt samspel samt ge dem strategier för konflikthantering (flickor åk 3-5 och elever i behov av stöd)	Arbeta med bråka smartare under skoltid och fritidstid	Hela läsåret	Personalmöten HT och VT Elevråd HT och VT Kartläggning elever och personal maj 2021 Observationer på plats Analys av incidentrapporter och utredningar av kränkande behandling december och maj	Lärare och fritidspersonal med stöd av Victoria, Norah och Sheno
	Sociala berättelser och seriesamtal	Hela läsåret		Norah och Sheno

Kartläggning och analys av risker för diskriminering och trakasserier

Kartläggningen av risker för diskriminering och trakasserier visar att vi detta läsår behöver arbeta förebyggande runt tre diskrimineringsgrunder, kön, sexuell läggning och funktionsnedsättning. Elever med normavvikande utseende, beteenden eller intressen, kan bli utsatta för elaka kommentarer. Mycket av det språkbruk som används vid upprörda situationer, men även vid skoj är relaterade till sexuell läggning och kvinnonedsättande ord. Det är överlag tydligt att man som elev på skolan inte får avvika på något sätt och om man gör det ska det kommenteras. Det gäller särskilt de elever som har en funktionsnedsättning som påverkar deras beteende och/eller kunskaper.

Förebyggande åtgärder mot diskriminering och trakasserier

Utifrån uppföljning och utvärdering av föregående år samt kartläggning har följande förebyggande åtgärder för läsåret tagits fram.

Diskrimineringsgrund	Konkret åtgärd	När?	Uppföljning och utvärdering	Ansvarsfördelning
Kön	Personalen agerar föredöme och lockar till aktiviteter som eleverna vanligtvis inte väljer	Hela läsåret	Personalmöten HT och VT Elevråd HT och VT Kartläggning elever och personal maj 2021 Observationer på plats Analys av incidentrapporter och utredningar av kränkande behandling i december och maj	Fritids
	Titta på filmer från UR och diskutera i faddergrupper och i klasser	Höstterminen		Trivselteamet
	Utveckla normkritisk pedagogik hos personalen med stöd av Olika förlag	Höstterminen		Victoria

Diskrimineringsgrund	Konkret åtgärd	När?	Uppföljning och utvärdering	Ansvarsfördelning
Sexuell läggning	Titta på filmer från UR och diskutera i faddergrupper och i klasser	Höstterminen	Personalmöten HT och VT Elevråd HT och VT Kartläggning elever och personal maj 2021 Observationer på plats Analys av incidentrapporter och utredningar av kränkande	Trivselteamet
	Utveckla normkritisk pedagogik hos personalen med	Höstterminen		Victoria

	stöd av Olika förlag		behandling i december och maj	
--	----------------------	--	-------------------------------	--

Diskrimineringsgrund	Konkret åtgärd	När?	Uppföljning och utvärdering	Ansvarsfördelning
Funktionsnedsättning	Skapa förståelse för olikheter genom att uppmärksamma olika event som tex "Rocka sockorna"	Hela läsåret	Personalmöten HT och VT Elevråd HT och VT Kartläggning elever och personal maj 2021 Observationer på plats Analys av incidentrapporter och utredningar av kränkande behandling i december och maj	Lärarna
	Ge eleverna kunskap om olika funktionsnedsättningar tex genom GOTD eller berätta om förebilder ur historien och samtiden som har/haft funktionsnedsättning	Hela läsåret		Lärarna
	Titta på filmer från UR och diskutera i faddergrupper och i klasser	Höstterminen		Trivselteamet
	Utveckla normkritisk pedagogik hos personalen med stöd av Olika förlag	Höstterminen		Victoria

Rutiner vid akuta situationer

På Montessoriskolan Växthuset är all personal ansvarig att agera så snart de får kännedom om en kränkning, dokumentera händelsen och meddela skolans psykosociala team.

Vid en pågående konflikt gäller det att personalen avbryter konflikten och bemöter de inblandade på ett lågaffektivt sätt. Så snart som möjligt ska händelsen rapporteras till psykosociala teamet. Händelsen kan antingen avslutas direkt av inblandad personal, utreds som en konflikt av inblandad personal och/eller tillsammans med psykosociala teamet eller utreds som en kränkande behandling av psykosociala teamet.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

För att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling krävs goda relationer mellan elev och personal, samt ett bra samarbete med vårdnadshavare.

Varje klass har en klasslärare och en fritidspersonal kopplad till elevgruppen. Fritidspersonalen följer eleverna till fritidshemmet/fritidsklubben under hela dagen och har därmed en överblick över elevens hela vistelsetid på skolan och fritids.

All personal ska markera att inga former av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling accepteras. På Montessoriskolan Växthuset är alla barn allas barn, vilket innebär att vuxna ska ta hand om och visa omsorg om även de elever som inte tillhör ens egen klass eller grupp.

Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till

Eleverna ska i första hand vända sig till klasslärare eller fritidspersonal kopplad till klassen. På rasten eller om den närmaste personalen inte finns på plats, kan alla elever vända sig till all personal.

För vårdnadshavare gäller det att i första hand vända sig till klasslärare eller fritidspersonal kopplad till klassen. De kan också vända sig till Psykosociala teamet.

Rutiner vid kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Montessoriskolan Växthuset har ett system för rapportering av incidenter, konflikter och kränkande behandling. I och med att personalen meddelar psykosociala teamet får rektor kännedom om det inträffade.

1. Personal X ser eller får veta att en elev blivit kränkt (all personal ska snabbt ingripa vid konflikt/incident).
2. Personal X lämnar skyndsamt en skriftlig information om vad som inträffat till psykosociala teamet.
3. Psykosociala teamet starter en utredning och vårdnadshavare kontaktas
4. Om utredning visar att det behövs upprättas åtgärder
5. Om åtgärder upprättas sker uppföljning med inblandade parter

Bilagor

Bilaga 1 Lagar

Skollagen (SFS 2010:800) I Skollagen framgår att det inom förskola, skola och fritidshem råder nolltolerans mot kränkande behandling. Det ska bedrivas ett målinriktat arbete för att kränkningar inte ska förekomma och att detta arbete ska bedrivas i en plan mot kränkande behandling. I planen ska det bland annat framgå hur verksamheten arbetar med frågan, vilka rutiner som finns för skolans personal och vart man som barn eller elev kan vända sig (Skollagen 6 kap.).

FN:s konvention om barnets rättigheter Barnkonventionen består av 54 artiklar. Artikel 2, 3, 6 och 12 kallas för de fyra huvudprinciperna och är vägledande för hur helheten ska tolkas. Eftersom Sverige har ratificerat Barnkonventionen innebär det att Barnkonventionens innehåll gäller för Sveriges alla barn.

Artikel 2 slår fast att alla barn har samma rättigheter och lika värde och att ingen får diskrimineras.

Artikel 3 anger att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet. Innebörden av barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall.

Artikel 6 anger att varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas. Artikel 6 berör inte enbart barnets fysiska hälsa utan även den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen.

Artikel 12 handlar om barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör dem, utifrån ålder och mognad.

Diskrimineringslagen (2008:567) Diskriminering innebär att en barn/elev, direkt eller indirekt, missgynnas av skäl som har samband med diskrimineringsgrunderna: Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning, Ålder

Barn/elever kan i juridisk mening inte diskriminera varandra utan i förskolan/skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldiga till diskriminering. Då diskriminering handlar om ett missgynnande och förutsätter någon form av maktövertag hos den som gör sig skyldig till diskrimineringen.

För att motverka diskrimineringen ska man enligt Diskrimineringslagen (2008:567) arbeta med Aktiva åtgärder mot diskriminering. Arbetet med diskriminering ska dokumenteras och bedrivas i fyra steg:

1. Undersöka
2. Analysera
3. Åtgärda
4. Följa upp och utvärdera

Utöver detta ska verksamheten ha en policy mot sexuella trakasserier, trakasserier och mot repressalier.

Bilaga 2 Begrepp

Kränkande behandling – innebär uppträdande som kränker ett barns/en elevs värdighet, men som inte nödvändighetsvis har samband med diskrimineringsgrunderna.

Kränkningar kan se ut på många olika sätt. De kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara både synliga och dolda, utföras i verksamheten men också via telefon eller internet. Kränkande behandling kan både utföras vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Mobbing är en form av kränkande behandling.

Trakasserier – innebär kränkande behandling som har samband med diskrimineringsgrunderna. Det kan till exempel uttryckas i form av nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande, fysiskt våld, utfrysning och hot.

Trakasserier kan vara också av sexuell natur och benämns då sexuella trakasserier, som exempelvis sexuella beröringar, sexuella skämt eller bilder som anspelar på sex.

Diskriminering – Barn /elever kan i juridisk mening inte diskriminera varandra utan i förskolan/skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldiga till diskriminering. Då diskrimineringen handlar om ett missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som gör sig skyldig till diskrimineringen.

Kön

Det biologiska kön som registrerats för en person vid födseln eller det kön som senare fastställts för hen. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet

Könsidentitet eller könsuttryck

Personer vars könsidentitet och/eller könsuttryck tidvis eller alltid skiljer sig från normen för det kön som registrerats vid födseln. Det kan exempelvis vara transsexuella, transvestiter och intersexuella. Med könsidentitet eller könsuttryck menar DO en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller liknande förhållande avseende kön.

Etnisk tillhörighet

Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Den etniska tillhörigheten bygger på själv identifikation. Det är alltså individen själv som definierar sin eller sina etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Åskådningar såsom kristendom, judendom, islam, buddhism, hinduism, ateism och agnosticism. Rasistiska övertygelser samt etiska och filosofiska värderingar som inte har samband med religion faller utanför, liksom politiska åskådningar.

Funktionsnedsättning

En nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Skolan ska vidta skäligen åtgärder för att den fysiska, pedagogiska och sociala miljön görs tillgänglig så att en elev med en funktionsnedsättning kan delta på lika villkor som andra.

Sexuell läggning

Homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

Ålder

Ingen ska missgynnas på grund av ålder.

Repressalier – Personalen får inte utsätta ett barn/en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet/eleven eller vårdnadshavaren har anmält förskolan/skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Bilaga 3 Växthusets årshjul för främjande arbete

